

# LUX

3 FILMER  
24 SPRÅK  
28 LÄNDER

# FILM

# DAYS

**MA VIE DE COURGETTE**  
**MITT LIV SOM ZUCCHINI**

**Claude Barras**  
Schweiz, Frankrike



ye10  
ars



# MA VIE DE COURGETTE

## Mitt liv som Zucchini

EN ANIMERAD FILM AV CLAUDE BARRAS

Zucchini är inte en grönsak, det är en tapper liten gosse. Han tror att han är helt ensam i världen när han förlorar sin mamma. Men då räknar han inte med de möten han kommer att göra i sitt nya liv på barnhemmet. Simon, Ahmed, Jujube, Alice och Béatrice har alla sina berättelser och de är lika hjärtskärande som ömsinta. Och så är det en flicka, Camille. När man är tio år finns det saker att upptäcka och lära sig, som hur det är att ha kompisar, bli kär, och kanske vara lycklig till och med ...

Denna animerade film, som riktar sig till en stor publik, bygger på en roman. Filmen skiljer sig från merparten av filmerna för unga genom sin originella estetik (små, animerade figurer med stora, runda ögon) men i synnerhet genom sin ton, som gör det möjligt att ta upp allvarliga ämnen på ett väldigt finkänsligt sätt. "Det krävdes mod för att intala sig att den här filmidén är den perfekta pitchen för en barnfilm", erkänner Céline Sciamma (*Tomboy* och *Bande de filles*, som tävlade för LUX-filmpris 2014) som fick förtroendet att skriva manus.

### SPÄNNING MELLAN ESTETIK OCH BUDSKAP

Vid första anblick verkar *Ma vie de Courgette* (Mitt liv som Zucchini) vara en barnfilm: animerade filmer är starkt förknippade med en ung publik. Karaktärerna med kolossala huvuden, stora, helt runda ögon motbevisar inte det intrycket, i synnerhet som huvudpersonen är en 9-årig pojke. Det visuella universum han utvecklas i är ganska färggrant: Zucchini själv har blått hår. De olika karaktärerna är byggda enligt samma modell, variationerna finns i färger, storlekar, röster och detaljer som karaktäriserar personligheten, ibland på ett lite karikatymässigt sätt: barnhemsföreståndarinnan Papineaus glasögon, Simons ärr, den blonda hårlock som alltid döljer Alices ansikte.

Men detta intryck av en välbalanserad ram för "barnbio" är redan motsagt: från de första minuterna märker man att filmens tema och ton ligger i ett register som är ganska långt ifrån det som vanligtvis erbjuds barn. Zuccinis mamma tittar på tv ensam, dricker öl (burkarna rullar på golvet) och kommenterar en såpopera med desillusionerade ord om männen ("Lögnare!" säger hon till skådespelaren som bedyrar skådespelerskan sin kärlek). Zucchini, med blå ringar runt ögonen, som påsar som inte passar för någon i hans ålder, samlar ihop tomburkarna för att leka med dem på vinden och staplar upp dem. Men när tornet av burkar rasar ropar mamman, som blivit störd av oljudet och oordningen, på sin son och går upp på vinden för att ge honom stryk ...

Denna första sekvens visar upp situationen på ett väldigt effektivt sätt: Man drar den naturliga slutsatsen att Zuccinis mamma har blivit lämnad av sin man och att hennes förtvivlan har drivit henne till alkoholism. Kanske hatet mot män i allmänhet eller den avsky hon känner för sin otrogne man får henne att ge sig på deras son, som hon är redo att slå för minsta förseelse. Det verkar vara en vana.

Men denna redan eländiga situation kommer att förvärras ytterligare: Zucchini, som är rädd för att få stryk, stänger luckan till vinden som slår igen på mammans huvud, och man hör henne falla i trappan. Följande sekvens bekräftar de mest hemska föreställningar som tittaren kan tänkas ha: En polisman frågar Zucchini om hans mamma var snäll mot honom och, när pappan kommer på tal visar Zucchini sin drake som han har ritat sin pappa på, medan andra sidan föreställer en höna, "min pappas pulla", säger han med sin mammas ord ...





Barnet Zucchini har inte förstått – åtminstone inte medvetet – att hans pappas pulla inte är någon riktig höna, men den vuxna tittaren har förstås förstått att pappan har lämnat familjen för en annan kvinna. Humorn i scenen, som också bara uppfattas av vuxna tittare, är sarkastisk.

Filmens riktning fastställs således under de första minuterna: *Ma vie de Courgette* (*Mitt liv som Zucchini*) liknar en barnfilm, och barn kan definitivt titta på den, för den utgår från ett barns perspektiv, men den riktar sig lika mycket till vuxna.

## STORA, HELT RUNDA ÖGON

Bio för en ung publik använder sig ibland av en enkel eller karikatyrmässig, till och med svartvit, karaktär. I *Ma vie de Courgette* (*Mitt liv som Zucchini*) förekommer motsättningar mellan snälla och elaka (polismannen Raymond kontra Camilles faster ...), men om man brukar vara snabb att döma, till och med vara fördomsfull (som Ahmed som systematiskt håller ut vatten på Raymonds huvud "för att han är polis", eller som kvinnan på berget som anklagar Ahmed för att ha stulit och ljugit, utan tvekan för att han är av nordafrikanskt ursprung), utvecklar filmen ändå en mer nyanserad diskussion.

Karaktern Simon (är i pannan, tröja med en dödskalle på, arrogant attityd) identifieras alltså snabbt som bossen på barnhemmet, och den som kommer att trakassera Zucchini. Han retar honom, drar undan stolen Zucchini precis ska sätta sig på, önskar honom "Välkommen till fängelset, potatis", vilket låter som ett hot. Trots det, efter att de båda killarna slagits, är det Simon som tilltalar Zucchini och tar första steget till en relation med honom genom att berättat orsakerna till att varje barn på barnhemmet är där. Efteråt, även om han alltid har kvar sin lite rebelliska attityd (väggarna i barnhemmet är täckta med dödskallar han klottrat på dem), märker man att hans karaktär som "en stor som bråkar med de små" egentligen döljer en annan karaktär, den som välmenande storebror. Han ger alltså Camille ett sätt att komma undan sin gräsliga faster, och framför allt, efter att Zucchini och Camille åkt, är det han som drar med sig de små, fast han är tydligt upprörd: "vi tävlar och den som kommer sist tvättar mina kalsonger resten av sitt liv". I denna utmaning



han ger de små finns allt det komplexa i Simons känslor: Sorgen över att se sina vänner åka, insikten att han själv aldrig kommer att bli adopterad, viljan att bespara de allra yngsta att dröja sig kvar i den stunden, önskan att dölja sin känslighet bakom ett "falskt" hot, och slutligen en stor ensamhet. Simon befinner sig nämligen precis mellan barndomen och vuxenlivet.

Bilden barnen på barnhemmet har av vuxenlivet är stampad av deras personliga erfarenheter: Zucchini har sett sin pappa överge honom och hans mamma, och mamman sjunka ner i alkoholism. Alice har utsatts för sexuellt våld av sin pappa. Simon har sett sina föräldrar knarka "hela tiden", se på porrfilm, och får i dag presenter på posten av sin mamma, utan ett enda ord skrivet på dem. Jujube har levt med en mamma som var helt galen. Camille har sett sin pappa mörda hennes mamma och sedan ta livet av sig själv. Ahmed och Béa har sett sina föräldrar bli uteslutna från det franska samhället: Ahmeds pappa sitter i fängelse för att han genomfört "ett rån i en bensinstation för att betala för hans Nike" och Béas mamma har blivit vräkt. Det är alltså inte konstigt att de gör stora ögon när de upptäcker andra modeller. När Zucchini hör Rosy säga att det är dags för godnattpuss på kvällen verkar han förbluffad ... När barnen från barnhemmet under en utflykt i bergen ser en pojke falla, och lyftas upp och tröstas av sin mamma, stelnar barnen till med vitt uppspårade ögon. "Hans mamma är vacker", säger en av dem. "Det är kanske inte hans mamma", svarar en annan. De verkar inte känna igen denna tröstande gest, ett tecken på mjukhet och ömhet och tvivlar på att en mamma är kapabel till det. På samma sätt är de väldigt intresserade av den sexuella dimensionen i kärleksrelationen mellan Rosy (lärarinnan) och Paul (läraren), och de försöker tolka den. Zucchini förklarar: "det är bara det att han är kär: han kramar henne hårt för att

han är rädd att hon ska gå". Zucchini vet det säkert för att han själv har blivit kär i Camille.

## ALLTMER MOTSTÅNDSKRAFT

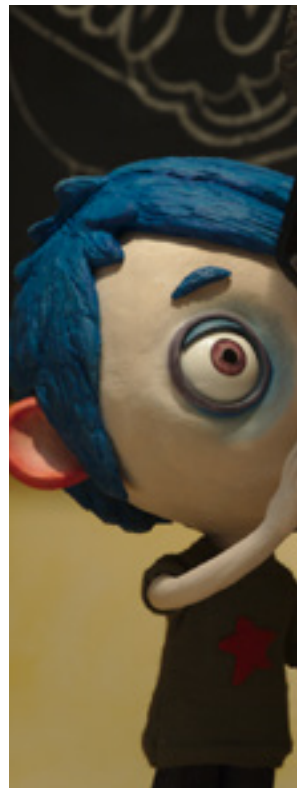
Barnen på barnhemmet, som alla har gått igenom svåra saker, lider naturligtvis och detta lidande är mer eller mindre synligt i de effekter det ger upphov till. Ahmed kissar i sängen, Alices ben trasslar ihop sig när de hoppar hopprep och börjar vibrera när en konflikt blossar upp i hennes närhet (hon börjar skaka och slår sina bestick mot sin tallrik), Béa ropar på mamma så fort hon hör ljudet av en bil, Simon har fått höra att han gömmer sig bakom en liten tuffing, Jujube slutar inte äta, Camille gömmer sig i ett skåp ...

När barnen tagits ur sina förgiftade miljöer kan de gradvis bli hela igen, det kan man se små tecken på. Zucchini, som bara har en tom ölburk kvar som minne efter sin mamma, viker en liten båt av den och ger den till Camille. Den bedrövliga souvenirn med en lika ledsam koppling förvandlas till en fin symbol för en ny relation som är gladare. Ahmed, som blivit felaktigt anklagad av den lilla flickans mamma under utflykten i bergen, kommer till sist bara ihåg den lilla flickans generositet när hon gav honom sina skidglasögon och han lämnar dem aldrig ifrån sig! Alice förvandlar sina nervösa rörelser till ett försök att slå rekord i antal hopp på stället. Denna långsamma utveckling från en svår situation till en lugn och lycklig visar sig också på märkena på väggen för att lämna ett spår efter barnens längd. När Zucchini tillsammans med Raymond och Camille återvänder till lägenheten han bodde i med sin mamma motsvarar märkena trauman (dagen jag fick kvarsittning, dagen pappa lämnade oss ...), men hos Raymond motsvarar märkena en lycklig händelse: "dagen då ni blev mina barn".

Filmen avslutas med ett brev som Zucchini skickar till Simon. Strax efter att Zucchini har anlänt till barnhemmet berättade Simon alla barns bakgrund och avslutade med orden "det finns ingen kvar som kan älska oss". Men Zucchini skriver till honom att han hade fel och att han och Camille inte har glömt honom, inte de andra barnen på barnhemmet heller ... Men ännu mer än detta meddelande är utbytet mellan Zucchini och Camille den sista natten under utflykten i bergen avslöjande. Pojken funderar på framtiden han kunde ha haft med sin mamma (öl och tv ...) och är glad över att han slapp undan det. Camille föredrar också att bo med barnen och personalen på barnhemmet framför att bo hemma hos sin faster. Och utan barnhemmet Les Fontaines skulle de aldrig ha träffats ...

Denna barnfilm ställer alltså viktiga frågor till vuxna: Vilken modell vill vi ge barnen? Är den miljö vi uppfostrar våra barn i den mest gynnsamma för en harmonisk utveckling? I vilken utsträckning har passion, frustration och de vuxnas intressen konsekvenser för barnen?

I kontexten med spänningar rörande, till exempel, om äktenskap passar för alla, understryker filmen tydligt att den traditionella familjen (en pappa, en mamma) inte nödvändigtvis är den ideala miljön för att trygga barnens utveckling. Det händer att pappor och mammor är misslyckade, oansvariga, våldsamma, frånvarande ... Det viktiga är inte rollen, statusen, föräldraskapet, utan relationen och hur man investerar i den.





## NÅGRA DISKUSSIONSPUNKTER

De vuxna i filmen fördelar sig i stort sett mellan snälla och elaka. Ganska många av dem kan dock inte begränsas till dessa kategorier, i synnerhet inte i deras barns ögon, ett perspektiv som dessutom kan utvecklas. Vi kan ta det Zucchini säger eller det som hans mamma låter honom förstå. Hur ska man tolka teckningen på draken med hans pappa som superhjälte (med mask och slängkappa)? Hur ska man tolka Béas reaktion när hennes mamma återvänder? Och vad ska man tänka om Ahmeds pappa som sitter i fängelse för att han har rånat "en bensinstation för att köpa Nike åt honom"?

På tivolit dit Raymond tar med Zucchini och Camille är det två attraktioner som sticker ut: spöktåget och skjutbanan. Tror ni att stunderna när man blir skrämmd eller skjuter med ett vapen på lek har en annan innebörd för de här barnen som har upplevt rädsla och våld?

Filmer för en ung publik måste också tilltala vuxna, för det är de som tar med barnen på bio och de måste också tycka om det, annars slutar de ta med barnen på film! Det tar sig ofta uttryck som blinkningar och referenser. Det är inte fallet i *Ma vie de Courgette* (*Mitt liv som Zucchini*). Känner du till andra "familjefilmer" som har förmågan att skapa ett äkta utbyte mellan vuxna och barn, snarare än att föreslå två parallella läsningar? Vilka?

les grignoux



## 10 ÅR AV EUROPEISK FILM FÖR EUROPÉER

Europaparlamentet har glädjen att presentera de tre filmer som tävlar om LUX-filmpriset 2016:

### **À PEINE J'OUVRE LES YEUX (*När jag öppnar mina ögon*),**

en film av Leyla Bouzid

Frankrike, Tunisien, Belgien, Förenade Arabemiraten

### **MA VIE DE COURGETTE (*Mitt liv som Zucchini*),**

en film av Claude Barras

Schweiz, Frankrike

### **TONI ERDMANN (*Min pappa Toni Erdmann*),** en film av Maren Ade

Tyskland, Österrike, Rumänien

Dessa mångfasetterade berättelser – resultatet av unga talangfulla filmmakares stora engagemang och kreativitet – kommer att visas under femte upplagan av LUX-filmdagarna.

## LUX-FILMPRISET

Kulturen spelar en avgörande roll i byggandet av våra samhällen.

Med detta i åtanke lanserade Europaparlamentet 2007 LUX-filmpriset med målet att öka spridningen av europeiska filmer över Europa och väcka gemensam europeisk debatt och diskussion om viktiga samhällsfrågor.

LUX-filmpriset är ett speciellt initiativ. Medan de flesta europeiska samproduktioner enbart visas i ursprungslandet och sällan sprids till andra länder, inte ens inom EU, ger LUX-filmpriset tre europeiska filmer den unika möjligheten att textas på EU:s 24 officiella språk.

Vinnaren av LUX-filmpriset röstas fram av Europaparlamentets ledamöter och offentliggörs den 23 november 2016.

## LUX-FILMDAGARNA

LUX-filmpriset har även gett upphov till LUX-filmdagarna. Sedan 2012 har tre filmer som tävlar om LUX-filmpriset presenterats för en större europeisk publik under LUX-filmdagarna.

Under LUX-filmdagarna är man välkommen att ta del av en bestående kulturupplevelse som inte känner några gränser. Från oktober till december 2016 kan du ansluta dig till cineaster från hela Europa genom att delta i visningarna av *À peine j'ouvre les yeux (När jag öppnar mina ögon)*, *Ma vie de Courgette (Mitt liv som Zucchini)* och *Toni Erdmann (Min pappa Toni Erdmann)* på ett av EU:s 24 officiella språk. Glöm inte att rösta på din favoritfilm på vår webbsida [luxprize.eu](http://luxprize.eu) eller på vår Facebooksida!

## PUBLIKENS OMNÄMNANDE

LUX-filmprisets publikpris kallas Publikens omnämmande. Glöm inte att rösta på *À peine j'ouvre les yeux (När jag öppnar mina ögon)*, *Ma vie de Courgette (Mitt liv som Zucchini)* och *Toni Erdmann (Min pappa Toni Erdmann)*! Du har chansen att bli utvald att delta på den internationella filmfestivalen i Karlovy Vary i juli 2017 – inbjuden av Europaparlamentet – och tillkännage namnet på den film som fått publikens omnämmande.

TITTA,  
DISKUTERA  
& RÖSTA



@luxprize



#luxprize

LUX  
PRIZE  
.EU

**REGISSÖR:** Claude Barras

**MANUS:** Céline Sciamma

**FOTO:** David Toutevoix

**ANIMERING:** Kim Keukeleire

**MUSIK:** Sophie Hunger

**PRODUCENTER:** Max Karli, Pauline Gygax,  
Aremelle Glorennec, Eric Jacquot, Marc Bonny

**PRODUKTION:** Rita Productions, Blue Spirit  
Productions, Gebeka Films, KNM, Radio  
Télévision Suisse, SRG SSR, Rhône-Alpes  
Cinéma, France 3 Cinéma, Helium Films

**ÅR:** 2016

**LÄNGD:** 75'

**GENRE:** Animation

**LAND:** Schweiz, Frankrike

**ORIGINALSPRÅK:** Franska

**DISTRIBUTÖR:** Folkets Bio



